

přesné dopravní služby a bezvadného dozoru na více jedinců, ukládá větší řadě zaměstnanců zachovávat určité předpisy toho kterého způsobu služby, a činí je tak kolektivně zodpovědnými. Tato vzájemná spojitost jednotlivých úkonů a tím vznikající vícestranná kontrola má za úkol vyloučiti, by opomenutí jednoho článku při povinné bedlivosti ostatních nepřinášelo již o sobě nebezpečí železniční nehody. Povaha této služby však nepřipouští prosté spolehání se, že jiný provede svůj úkol bezvadně. Při subjektivní stránce zavinění stěžovatelova ve smyslu §§ 335 a 337 tr. zák. bylo proto třeba zjistiti skutkově nejen, jak učinil rozsudek, že obžalovaný znal a si uvědomil jednu část ohrožovacích skutečností z celého souhrnu děje, nýbrž, zda též znal a měl ve své představě v době trestného jednání a opomenutí obraz celé budoucí události, jež pak vedla k trestnému výsledku, zda měl před očima představu všech složek nastávající události v nutném nebo možném jejich vývoji (culpa vědomá); po případě zda aspoň — což k zavinění ve smyslu § 335 tr. zák. plně dostačuje — při obecné míře pozornosti a pečlivosti, již lze požadovati na člověku průměrného vzdělání a rozhledu a od něho jakožto povinného znáti předpisy určitého druhu služby jakož i znalého průběhů obvyklých při jeho povolání, mohla v něm taková představa vzniknouti (culpa nevědomá). Poněvadž rozsudek nepřihlíží vůbec k těmto podstatným náležitostem subjektivní stránky přečinu podle §§ 335 a 337 tr. zák., zmateční stížnost pak, uplatňujíc výtky podle § 281 čís. 5 a 9 písm. a) tr. ř., vytýká jeho vadnost i se zřetelem k naznačeným skutečnostem a nedostatkům, bylo zmateční stížnosti za souhlasu generální prokuratury vyhověti podle § 5 nov. k tr. ř. čís. 3/1878 ř. zák. již při neveřejné poradě, rozsudek zrušiti jako zmatečný podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř., aniž by bylo třeba zabývati se ostatními výtkami zmateční stížnosti, a věc vrátiti sborovému soudu první stolice, by ji při pravomoci osvobozující části rozsudku znovu projednal a rozhodl, při čemž bude mu podle § 293 odst. 2 tr. ř. dbáti oněch úvah o náležitostech subjektivní stránky skutkové podstaty přečinu, z něhož jest stěžovatel obžalován.

#### Čís. 4106.

Zasadil-li kdo do pozemku, by jej uchránil před vyšlapáním nebo zajížděním, na ohroženém místě u cesty kameny, jde o přestupek podle § 431 tr. zák. jen, byly-li kameny zasazeny tak, že ohrožovaly bezpečnost osob cestou jdoucích nebo jedoucích.

Zrušení rozsudku podle § 33 tr. ř., vycházel-li z formálně vadných skutkových zjištění, any jednak odporovaly spisům (§ 281 čís. 5 tr. ř.), jednak proto, že zamítnutím důkazního návrhu byla porušena zásada trestního řízení, zabezpečující obhajobu (§ 281 čís. 4 tr. ř.).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Rokycanech z 5. listopadu 1929, jímž byli obžalovaní uznáni vinnými přestupkem podle § 431 tr. zák., a potvrzujícím jej rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Plzni ze dne 10. ledna 1930 byl porušen zákon; oba rozsudky se zrušují a věc se odkazuje okresnímu soudu v Rokycanech k novému projednání a rozhodnutí.

### D ů v o ě y:

Rozsudkem okresního soudu v Rokycanech z 5. listopadu 1929 byli obžalovaní uznáni vinnými přestupkem dle § 431 tr. zák., jehož se dopustili tím, že dne 4. srpna 1929 zasadili do veřejné cesty vedoucí z K. do pískovcového lomu Josefa H-a v K. dva velké ostré kameny, že na jeden z nich při jízdě nákladním autem narazil Vojtěch Š., auto značně poškodil a tím snadno mohl býti některý z jedoucích zraněn, že se tedy dopustili jednání, o němž každý snadno může poznati a obžalovaní podle svých zvláštních poměrů mohli postřící, že se tím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnoství života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí. V důvodech uvádí rozsudek toto: »Nalézací soud na základě doznání obžalovaných a svědeckých výpovědí nabyt přesvědčení, že obžalovaní společně zakopali dva kameny do cesty vedoucí k lomu v K., a to z toho důvodu, že povozy jezdící touto cestou, v zatáčce ubíraly mez i pole patřící matce obžalovaných. Na jeden z kamenů narazil dne 5. srpna 1929 Vojtěch Š., jedoucí po této cestě nákladním autem k lomu. Nárazem byl Š-ovi vyražen volant z ruky, a Josef H. sedící vedle Š-a, byl z auta vyhozen; zranění neutrpěl žádný z nich. Podle místního ohledání soudem na místě samém bylo zjištěno, že kámen, na který auto narazilo, byl zakopán v levé koleji, při mezi u pozemku matky obžalovaných, že zakopán byl do cesty i druhý kámen, kdežto třetí byl již vsazen do meze. Kameny veliké a ostré. Podle zkoušky na místě samém bylo při jízdě, pokud lze nejvíce po cestě vpravo jedoucím autem vyhnouti se onomu místu, avšak náraz zadními koly byl neodvratný. Obhajoba obžalovaných, že řidič auta při pečlivé opatrnosti mohl náraz zameziti, kdyby byl řádně cestu před sebou pozoroval, jest nesprávná; jak na místě samém bylo viděti, zacláněla výhledu na kameny tráva a metlice na mezi«. Odvolání obviněných nebylo vyhověno a rozsudek byl rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Plzni ze dne 10. ledna 1930 potvrzen s poukazem na rozhodovací důvody prvního soudce.

Oběma rozsudky byl porušen zákon. Rozsudek prvního soudu sledává přestupek podle § 431 tr. zák. v tom, že obvinění zasadili do veřejné cesty dva veliké ostré kameny, z nichž na jeden vjelo nákladní auto soukromého účastníka. Obvinění se hájili tvrzením, že kameny nebyly zasazeny do veřejné cesty, nýbrž do pozemku jejich matky, a že veřejná vozová cesta vede poněkud dále na pravo, jak vidno ze situačního plánu, zhotoveného úředně oprávněným civilním geometrem. S tímto

tvrzením se soud nevypořádal ani v rozsudku ani v řízení přípravném; při místním ohledání bylo jen zjištěno, že ony dva kameny jsou zasazeny do vyjeté koleje; zda jest kolej ta ve veřejné cestě, či mimo ni na pozemku matky obviněných, zjištěno nebylo. Jest tedy tvrzení rozsudkového výroku, že obvinění zasadili kameny do veřejné cesty, v rozporu se spisy. Rozpor ten není bez významu pro posouzení subjektivního zavinění; jest na venkově vůbec obvyklé, že majitel pozemku, chtěje chrániti pozemek před vyšlapáváním nebo zajížděním do něho, postaví na ohroženém místě překážku, položí trní, natáhne drát, postaví zábradlí, vykope příkop, zasadí kameny a pod. Předpokládá se ovšem, že překážky ty jsou pro osoby chodící po tomto místě viditelné, a bylo by v zasazení oněch kamenů lze shledávati skutkovou podstatu přestupku podle § 431 tr. zák. jen, kdyby kameny ty byly zasazeny tak, že by ohrožovaly bezpečnost osob cestou tou jedoucích. V tom směru uvádějí rozsudkové důvody, že obhajoba obviněných, že jedoucí řidič auta při náležité opatrnosti mohl nárazu zameziti, kdyby byl řádně cestu před sebou pozoroval, jest nesprávná, neboť, jak na místě samém bylo viděti, zacláněly výhledu na kameny tráva a metlice, rostoucí na mezi. Toto skutkové zjištění však odporuje tomu, co podle protokolu o místním ohledání bylo shledáno. Podle protokolu toho bylo shledáno, že tráva na mezi zacláněla kámen částečně, nikoli však celý. Kromě toho učinili obvinění při hlavním přelíčení návrh na slyšení svědků o tom, že vsazené kameny bylo dobře viděti. Návrh ten byl tím závaznější, ano bylo místní ohledání konáno dne 2. září 1929, kdežto úraz se stal dne 5. srpna 1929, takže byla na snadě domněnka, že v mezidobí tráva a metlice vzrostla, jak k tomu poukazuje odvolací spis obviněných. Zamítnutím onoho důkazního návrhu byla porušena zásada trestního řádu zabezpečující obhájení se obviněných, neboť, byly-li kameny zasazeny tak, že byly z daleka viditelné, nelze v zasazení jich shledati ohrožení bezpečnosti povozů po cestě jedoucích, ať je řidič povozu při náležité opatrnosti musil zavčas viděti, a najevo na ně, dopustil se sám neopatrnosti, za kterou musí sám zodpovídati. Dospěl tedy soud první stolice k úsudku, že v jednání obviněných spočívá skutková podstata přestupku podle § 431 tr. zák., že skutkových zjištění formálně vadných jednak v tom směru, že odporují oním způsobem spisům, což jest zmatečností podle § 281 čís. 5 tr. ř., jednak v tom směru, že zamítnutím důkazního návrhu byla porušena zásada trestního řízení, zabezpečující obhájení se obviněných. Týmiž nedostatky trpí i rozhodnutí soudu odvolacího, který přes to, že byly tyto formální závady v odvolacím řízení vytýkány, přes výtky ty beze zmínky přešel.

#### Čís. 4107.

**Nepočestným ve smyslu § 488 tr. zák. není o sobě každé jednání, přičítící se právnímu řádu, pouhé překročení předpisů, jež mají v zápětí jen civilněprávní následky; taková překročení, nemajíce o sobě vztah k čestnosti, mohou zasahovati do oboru cti teprve vzhledem k okolnostem, jimiž jsou doprovázena.**